

REVISTA ORĂȘTIEI

Apare în fiecare Sâmbătă

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 10 fr. la an. Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc. Abonamentele se plătesc înainte.

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

Infrățirea română-maghiară.

Eată ce preocupă de câteva zile întreagă opinia publică, atât cea română, cât și cea străină.

Banchetul dat la Arad de Episcopul Goldiș, a pus de nou pe picior de război pe conducătorii noștri și discuția dintre dinșii earăși a ajuns la cuțite. Aceasta din cauză, că nici unii nici alții nu-și fac o judecată îndestul de clară asupra celor petrecute cu acea ocaziune, ci, ca de obicei, unii condamnașă ținuta celorlalți, fără a și-o cunoaște îndeajuns pe a lor proprie.

Trecem, cum am zice, printr'o nouă crasă între frați, cum a fost cea de tristă aducere aminte, din 1895, când nu s'au putut înțelege asupra averii părinților lor.

Și precum atunci ruptura dintre dinșii a fost deosebit de tristă și este încă și astăzi, pentru întreaga neamul românesc, astfel va fi și cea de acum, dacă nu se va căuta calea, care să ducă la netezire.

E vorba anume de-a abandona sau nu pasivitatea de până acum sau a ține la aceasta și pe viitor?

O chestie așa dar' de mare importanță pentru noi Români.

Și o parte dintre conducătorii noștri sunt pentru, ear' alta contra, ba putem zice că și unii și alții sunt și pro și contra. Așadar' ca-și-cum ar merge doi oameni, pe patru cai.

Ansă la aceasta a dat toastul rostit de contele Stefan Tisza la banchetul din Arad, și răspunsurile ce i-au urmat.

Nu vom a combate nici pe unii nici pe alții în privința aceasta.

Dorim numai, ca o desevirșită desbinare între dinșii să nu se întempele, pentru lucruri, cum a fost și toastul lui Tisza, care se poate asemăna cu un vis, ce îndată după-țe se trezește omul din somn, se spulberă de sine, fără a-i mai da de vre-o urmă.

Înainte de toate trebuie cugetat, că pasivitatea a fost decretată de conferențele noastre

naționale, și numai acestea o pot și le stă în putere a o abandona, dacă o află de bine.

Și-apoi ce-ar ajuta abandonarea sau ținerea ei și pe viitor, numai la o parte dintre conducătorii noștri?

Putem zice că absolut nimic, ci din contră ne-ar crea greutăți și mai mari ca cele de până acum, pentru atingerea scopului ce urmărim.

Așadar' în prima linie ar trebui reparată ruptura dintre noi înșine, ar trebui ca cu tot dinadinsul și cu toată serioșitatea să căutăm modul, prin care să ajungem la o înțelegere comună noi de noi, frații aceleiași națiuni, și numai după aceea uniți în cugete, uniți în simțiri, să stăm de vorbă cu alții.

Dacă aceasta nu o vom face, zadarnice vor rămânea toate jertfele noastre ce le vom aduce.

Căci a mai purcede și în viitor, cum până pe prezent s'a purces, că unii și alții așteptau ocazia binevenită, ori chiar din senin, ca să se năpustească asupra celorlalți, pentru a se sdrobi total, ca apoi să poată salta pe mormântul fraților lor, este cel mai mare păcat național ce se poate săvârși.

Să lășăm deci deocamdată frățietatea altora, și să căutăm a ne întări mai întâiu pe a noastră proprie, de care atât lipsă avem.

Ne aflăm în toiu adunărilor generale ale despărțimintelor »Asociațiunii«, și unii dintre conducătorii noștri numai ca în treacăt se ocupă de dinsele, ca să nu zicem că chiar de loc, în loc ca toată luarea aminte a lor să fie îndreptată spre ele, pentru a le da importanța cuvenită.

Destul a fost cu ducerea războiului între noi, să ne încercăm acum a-i pune stavile și a căuta modalitățile de împăciuire, dacă nu vom ca blăstemul urmașilor noștri să ne ajungă.

Vedem că se ivesc neînțelegeri și între alte neamuri, dar' când e vorba de binele comun, toți sunt una și pun la o parte toate interesele personale de care au fost conduși înainte vreme. Numai noi Români să nu fim

în stare a ne lăpăda de aceste rele, cari mai mult ca ori-care alt popor, ne lăudăm că luptăm pentru binele comun? Ar fi o rușine aceasta pentru noi și neamul nostru!

Și-apoi să fie oare mai multe căi, cari pot să ne ducă la bine? Aceasta este cu neputință. Una singură trebuie să fie aceea cale, și aceasta trebuie să o căutăm cu toții împreună și împreună să mergem pe dinsa. Să nu rîvnim ca mărirea să fie numai a unora, ci a tuturor deopotrivă, precum va fi și binele ce-l vom dobândi.

Să nu ținem morțiș la o direcție sau alta, numai din motivul ca să ne plecăm unii nainte altora.

Să ne plecăm bucurși și mândri, unii altora, dacă aflăm că e bine, și tot aceleași laude și merite le vom primi, ca și cei cărorora ne-am plecat.

Apel

cătră membrele »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei«.

»Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român«, una din cele mai mărețe instituțiuni culturale, ale noastre ne face est an rara onoare, să-și țină adunarea sa generală, în centrul comitatului nostru, în opidul Deva.

Între diversele festivități, ce vor avea loc cu această ocaziune, comitetul constituit pentru primirea »Asociațiunii«, a avut buna idee a suscepe și arangierea unei petreceri populare, în care să fie, după putință, reprezentate toate comunele de pe teritoriul comitatului, în pitorescul nostru costum național.

E cuviincios lucru, ca festivitățile ce vor avea loc cu ocaziunea adunării generale a celei mai de frunte instituțiuni culturale, să lase suveniri plăcute, urme neșterse, nu numai în sufletul nostru, ci și înainte străinilor. Nu știm întrucât vor contribui celelalte festivi-

tăți la atingerea acestui scop, o petrecere populară, o »Rugă« sau »Nedee«, în care să fie reprezentate diferitele costume românești de pe întreg teritoriul comitatului, unul mai frumos, mai variat decât altul, ar forma una din cele mai încântătoare, mai pitorești priverști, care nu curând s'ar șterge din sufletul nostru. Punctul cel mai strălucit, cel mai interesant din întreg programul festivităților va fi de sigur proiectata serbare populară.

Având în vedere, că Reuniunea noastră și-a prefapt între altele de scop și spriginirea industriei de case țărânești, care a jucat un rol așa de însemnat în trecutul nostru, precum și premiarea acelor țărance, cari se disting pe acest teren, credem a fi a noastră datorință, a da tot sucursul nostru comitetului de primire a »Asociațiunii«, ca acest punct suscept în programul său, să succedă cât se poate de bine.

Spre acest scop apelăm la toate P. O. membre ale »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei«, rugându-le ca fiecare să lucreze în cercul său de activitate într'acolo, ca la această serbare populară să se prezente din fiecare comună câte-va părechi în frumosul costum popular, în care se reoglindează așa de frumos gustul estetic al poporului nostru, admirat nu odată din partea străinilor.

Totodată ne rugăm, că acele surori, cari vor sprigini intențiunea noastră, până la 24 August st. n. a. c. să aviseze comitetul de primire, secțiunea III. (la adresa M. O. D. George Romanul, protopop în Deva), că: cam câte persoane s'au promis a participa.

Unirea firească ce există între femeia societății culte cu fiica din popor, a aceluiași neam, pentru a cărei consolidare s'a înființat și Reuniunea noastră,

FOIȚA »REVISTEI ORĂȘTIEI«

Despre

literatura și cultura națională.

Disertație ținută cu ocaziunea adunării generale a despărțimintului VII. Hațeg, al »Asociațiunii«, la 30 Iulie n. a. c. de către dl Victor Bontescu.

Doamnelor și Domnilor!

Astăzi e ziua, în care despărțimintul Hațeg al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își ține adunarea sa anuală!

Serbătoare trebuie să ne fie această zi!!! De patruzeci de ani există »Asociațiunea«. De patru decenii aproape întovărășitus'au mai bunii neamului nostru, ca umăr la umăr lucrând, să scoată odată din noaptea cea neagră a neștiinței pe bietul nostru popor: biet și s'erman acuma, dar' falnic odată și mare, trudit și împilit acum de necasuri, dar' vrednic de-o soarte mai bună, căci nu se poate doar, ca tufă și spine să crească din mândrul stejar și leul nu poate să nască căne nemernic!

Și patru decenii aproape lucrat-au, trudit-au mai bunii neamului nostru: bărbați luminași și oameni în vrlstă, știutori și pășiți, ce-i necazul și tineri cu inima plină de naltă pornire lucrat-au, trudit-au, făclie să-i dea în mână, făclie care să-i lumineze și călăuză să-i fie și ajutor, ca să iese odată din negura neagră a nopții, care închis îl ținea,

să iese și sus să se înalțe și el odată pe treapta, care cu drept îi compete între altele neamuri a lumii, să se încalzească și el bietul odată la soarele mândru al științei și să guste și el odată din binele vieții!

Lucrat-au, trudit-au, ca armă să-i dea în mână, armă cu care să poată răsbi prin greu vieții, armă cu care să spulbere în vânt pornirea vrăjmașe a celor-ce numai rēul neamului nostru îl vreau și nici decum binele lui, armă cu care isbândă să secere, mândra isbândă, să ajungă și-al nostru popor pe treapta, care cu drept îi compete între altele neamuri a lumii!

Și patru decenii lucrat-au, trudit-au mai bunii neamului nostru, ca scut să-i dea, scut cu care să poată înfrunta prigonirea dușmană, căci greu este traiul și multe sunt relele vieții și multă e pisma și ura între oameni, că nu-i mai potrivnic doar lupului lupul, ca omului omul!!!

Dar' care-i făclia aceea, ce-avea să ne scoată odată din negura nopții, care e arma și scutul, ce aveau ajutor să ne fie?!

Cultura!!!

Da! doamnelor și domnilor: cultura!

Auzim de-atâtea-ori rostindu-se acest cuvânt, de-atâtea-ori auzim accentuându-l, ca ceva mare, ca ceva important, ca ceva vital pentru noi, pentru neamul nostru, de-atâtea-ori... și tot de-atâtea-ori seamă nu ne dăm, că însemnătatea lui ce e?!

Făclie-i cultura, călăuz luminos prin negura nopții și armă-i cultura, tovarăș fidel în lupta vieții... e armă și scut totodată!

Cultura-i acel luptător, ce vecinic poartă în dreapta-i drapelul isbândeii!!!

Dați-mi voe deci Doamnelor și Domnilor, ca azi, când adunarea anuală și-o ține despărțimintul Hațeg al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« să Vă întrețin nițel despre literatură și cultură, să Vă desfășor în scurte cuvinte importanța literaturii și a culturii naționale și înrădăcirea ce e între ele.

Dați-mi voe, căci om învêțat și cuminte nu este, care să nu mai aibă ce învêța și om căt de neînsemnat nu e, din rostul căruia folose să nu mai poți trage!

Doamnelor și Domnilor!

Ce e literatura? Ce e literatura națională?

Tot ce mintea omului a gândit și plasmuit, tot ce inima omului a simțit: dureri și chinuri, bucurii și speranțe, toate aceste idei și plasmuri din veci de veci ale minții omului, toate aceste sentimente ale inimei lui sbucumate, dacă ele vor fi îmbrăcate în haina literii moarte, sau a vorbărețului cuvânt, formează literatura omenei: literatura universală.

Literatură formează cartea descoperitoare de noue adevăruri a scrutătorului științei, literatură vorbirea făcătorilor de legi în casele țării; literatură broșura ușorului novelist; literatură și încă o frumoasă parte a literaturii o formează și minunatele povești, pe cari cu glas lin și duos le povestește bunica, în lungile sări de iarnă, la gura sobei iubitorilor ei nepoței; literatură's și doinele dragi și pline de jale, în cari dragostea și amorul și dorul pribeag își află cuvânt!

Toate produsele spiritului omenesc exprimate în scris sau cu viul graiu sunt: literatură!

Dar' precum ou nu este și frate, care întru toate să-i fie asemenea fratelui său, asemenea, ba mai puțin încă este om, care întru toate să fie egal în simț și în gândire cu seamănel său și nu e popor pe acest rotofol aceleiași gândiri să le aibă, aceleiași simțiri asemenea altui popor, căci alta e țara unde unul trăește și și altul pământului și alți sunt părinții unuia și frații și altul e veacul în care trăește!

E deosebire dar' și între literaturile diferitelor neamuri și veacuri. Are multe părți, căci necuprinsă-i literatura omenei și aceste părți sunt literaturile deosebitelor neamuri: literaturile naționale!

Suntem și noi Românii un popor, o națiune. Și încă mare națiune, mare și deosebită de alte națiuni, pentru-că alta ne este originea noastră, alții părinții, alta e limba și altul ni-e portul!

Și-i mare națiunea română, mare: milioane sunt fii și ficele ei!

Ce-i drept, că nu cu toții formăm o așa zisă »singură națiune politică«, pentru-că nu cu toții ședem în aceeași țară și nu cu toții suntem supuși aceloraiși legi, dar' deși vrăjmașele vremuri ne-au rēslătit prin țări cu deosebite nume, noi totuși: Românii de-aici din frumosul Ardeal și cei din Bănat și cei din codrul străvechiu Maramureș și toți Românii din Bucovina dulce și din libera Tară Românească și cei de lângă îndepărtatul Pind, cum zice poetul »dela Nistru pân' la Tisa...«

se se manifeste și aci în deplină armonie și splendoare. În fața împregiurării tot mai împovărate, uniți în cugete, uniți în simțiri și fapte se ne arătăm întotdeauna și în tot locul, căci numai așa vom putea spera a ajunge isbânda ninsuințelor noastre!

Deva, la 1 August n. 1899.

Elena Popu Hosszu-Longin,
presidentă.

Dionisie Ardelean,
secretar.

Memorandul Sârbilor, care a fost subscris de 54 membri ai congresului, și adresat Monarhului, după-cum scrie »Braik«, a fost studiat din partea guvernului maghiar și retras Monarhului cu propunerea, ca M. S. să-l iee prea grațios spre cunoștință.

Din Bucovina. Prigonirile contra »Patriei« din Cernăuți, așa se vede, nu vor să mai aibă sfârșit, fiind deja până acum, într'un timp relativ scurt de 22-ori confiscată. Această măsură aplicată contra »Patriei« se vede însă că nu le e de ajuns celor cu puterea în mână. Acum vor să expulseze din Bucovina chiar și pe prim-redactorul foii, pe dl. Dr. V. Branisce, sub cuvânt că e sudit ungar. De o săptămână încoace în fiecare zi se prezentă un politist la redacția »Patriei«, pentru a înmanua dlui Branisce ordinul de expulsiune. Lipsind însă d-sa din Cernăuți, încă nu i-s-a putut înmanua.

Dela Arad.

Dintre toastele ce s'au ținut, la banchetul dat de Episcopul Goldiş, cel care mai mult a surprins publicul, este al contelui Stefan Tisza, care și-a exprimat dorința, că ar fi bine, dacă nu ar întârzi a se pune la cale o înțelegere între Români și Maghiari.

»Imi pare rău, zice contele Tisza, că nu știu românește, pentru-ca sentimentele ce nutresc față de frații noștri români, se le tălmăcesc în limba lor, ca toți să se înțeleagă. De altminteri, dacă în faptele noastre ne conducem de iubirea către patrie, e tot una, fie că ne exprimăm sentimentele ungarce, fie românește. Ne vom înțelege!

»Domni mei! Având comună iubirea de patrie, cu vremea trebuie să ne înțelegem și asupra celorlalte chestii, cari în prezent ne frământă încă și au făcut ca aceste două națiuni, *avisate una la alta*, să nu stea alături ca frați și aliați naturali.

»In prezenta sărbare și mai ales în persoana mult stimatului nostru prieten, noul episcop, îndrăsnesc a vedea un moment de apropiere. S'a dat adecă, tocmai prin alegearea lui, dovadă, că poate fi un Român și

iubitor al legii și neamului său și în același timp și patriot bun care se se bucură de încrederea tuturor.

»Să primim, dnii mei, în istorie. Ce ne învață și dovedește? Că Ungaria numai așa s'a știut mențina o mie de ani în mijlocul atâtor furtuni, că n'a apăsător a lăsat liberă dezvoltarea tuturor naționalităților. Dacă voește să existe și mai pe departe, nu va oprima nici de aici încolo. (Viforoase aplauze și strigăte: »Așa se fie.«) Misiu și-o îndeplinește tocmai prin faptul că stă pază dezvoltării etnice a neamurilor ce locuiesc această parte a Europei. Ear' aliatul cel mai firesc al nației maghiare este neamul românesc. Să primim numai pe hartă, și ne vom convinge, că chipul de fericire și viețea a neamului românesc nu poate fi decât înfrățirea cu Unguri.

»Ridic păharul meu în sănătatea acelor Români, cari luptă cu sinceritate și inimă deschisă pentru biserică și neamul lor.«

Contelui Tisza i-a răspuns apoi P. S. S. Episcopul Caransebeșului Nicolae Popea, rostind următoarea vorbire:

»Domnilor mei! Vorbirea dlui conte Tisza trece marginile unui toast obicnuit de ocazie. El cuprinde declarațiuni și idei, căror mă simt îndemnat a da un răspuns politic. (S'auzăm, s'auzăm.)

»A fost o mare scădere, că noi Români și Unguri nu am prea avut privilegii să ne întâlnim, ca astfel, bărbații competenți să cunoască ideile și firea, să se desvoalte între ei, dacă nu un raport de înțelegere, apoi cel puțin oare-care încredere, fără de care, înțelegere între cele două popoare nu e cu putință.

»Noi Români în totdeauna am dorit o apropiere. Ni-am dat seamă de mult de primejdia ce ne înconjoară, n'o numesc, o știți cu toții! deopotrivă atât pe noi Români, cât și pe frații Maghiari.

»Ori-ce om cu minte poate judeca și vedea, care este mijlocul de a rezista acestui potop și unde putem ajunge cu vremea, dacă nu ne vom ști înțelege. Și dimpotrivă: la cât bine am ajunge și câtă bucurie am face iubitelui nostru domnitor când, noi, *cele două popoare cari de o mie de ani am susținut împreună statul*, ne-am putea apropia.

»Mă bucur sincer, când delu un bărbat ca dl. conte Tisza aud cuvinte pe cari, drept să spun, n'am prea fost obicnuiți să auzim de un foarte lung șir de ani, cuvinte inspirate de avânt nobil și patriotism.

»Așa e: *dacă ne vom alia frătește, pe bazele egale îndreptățiri, noi Români și Unguri vom forma aici o țară, pe care nici porțile iadului nu o vor birui. Suum cuique!* Nici odată noi n'am voit *suprematisare*, ci *luptă dreaptă am purtat pentru drepturi ce ni-se cuvin*.

»Ridic păharul pentru dl. conte Tisza, pentru ideile umanitare și patriotice ce a desvoltat.»

Cu aceste vorbiri se ocupă acum toate foile maghiare, aprețându-le fiecare după principiile sale.

Cele mai multe nu pun însă nici un pond pe ele, deoarece-ce toate acestea s'au petrecut la mese întinse, unde de obicei se zic multe, dar' se fac puține.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statutele »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă adunarea generală ordinară a Asociațiunii la Deva, pe zilele 27 și 28 August st. n. 1899, pe lângă următorul

PROGRAM:

Sedința I.

Duminecă în 27 August 1899 la 11 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegaților prezenți.
3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat.
4. Alegerea comisiunilor de câte trei membri: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1898 și a proiectului de budget pe anul 1900; c) pentru studiarea proiectului de regulament înaintat spre aprobare; și d) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.
5. Propuneri eventuale.
6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.

Disertațiunile întrate se vor ceti după amezai la timpul numit de president în contelegere cu adunarea generală.

Sedința II.

Luni în 28 August n. 1899 la 10 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Rapoartele comisiunilor exmise în ședința primă.
2. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
3. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
4. Încheierea adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni și propuneri au să fie prezentate presiidiului Asociațiunii (în Sibiu, Strada Morii Nr. 8) în scris cu 8 zile, ear' eventuale interpelețiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiu la 3 August 1899.

Șuluțiu m. p.,
president ad-hoc.

Dr. Beu m. p.,
secretar II.

Preoții și notarii noștri.

Câștig deoparte, perdere de alta. Aceasta este de prezent starea preoților noștri în mare parte.

Prin ajutorul de stat ce li-se dă de aci înainte preoților noștri, și-au îmbunătățit încâtva starea materială, și-au dejosit însă pe cea morală înzecit mai mult.

Cipariu și Barițiu, doi falnici apostoli ai neamului nostru!

Și alții mulți mai avem bărbați cu mintea adâncă. Sunt mulți și distinși și nu-i mai poți număra pe degete!

Poeții noștri avem: cântătorii durerii din veacuri, ce neamul nostru îndură, purtătorii gândurilor nalte și pline de nobil avânt, cari meșteri în punerea vorbii în cânturi frumoase sunătoare, te răpesc, ca prin farmec te înalță, sus... sus, în sfera dulce artei!

Ușorul și veselul Alexandri, cu versul lui dulce ca mierea, măestrul adânc și măreț Eminescu, plin de humor și satiră Caragiale, duiosul Vlăhuta și Creangă: poporu intrugat, cu rostul lui plin de vrăjire, ș'avem pe Coșbuc nemăestritul măestru, neîntrecutul, cu versul lui simplu, ca cerul albastru sub care-a născut, dar' tot atât de adânc și frumos, ca și cerul și tot atât de sublim! Și mulți mai avem, tot atâtă luferi! Luferi, cari chiar și între marii bărbați ai altor neamuri alese, ar fi între cei mai distinși!!!

Avem scriitori, da! Și literatură avem! Și e frumoasă literatura noastră! Dar' câți o cunoaștem? Da! asta e vina, vina neiertată a noastră! Câți ne cunoaștem literatura? Câți ne cunoaștem scriitorii?! Pe cei mai distinși bărbați a neamului nostru câți îi cunoaștem?! Nu răspund, căci mă îngrozește răspunsul! Și cărți avem, cărți frumoase, în cari e depusă toată comoara gândirii neamului nostru, cărți cari cuprind toate dorurile, vrerile, aspirațiunile și nădejile lui, cele mai nalte, cărți cari durerile lui le cuprind și ranele lui le descoper, alinare și leac ca să-i afle!

Avem cărți, cari multe lucruri folositoare te învață: cum să-ți lupri mămentul mai bine, cum să-ți faci cu cei buni ai tăi, ca un unit în puteri să poți răsbii prin necazuri, cărți cari multe, multe frumoase te învață.

De unde până aci priveau din înălțimea cuvenită și corâspunzătoare poziției lor ce ocupau în comune, acum deodată au început a se coborî treptat și a se închina acelora, pe cari mai nainte îi priviau din înălțime, ear' cęști din urmă încep a-și ridica capul sumeț și a se gira de mai marii lor. S'a întors cum am zice, roata vremii.

Am avut anume nefericirea a vedea pe unii preoți, cari în ruptul capului umblă acum ca să câștige prietenia notarilor, ba chiar sfātuindu-se împreună în afaceri, cu cari notarii nu au nimic nici în clin nici în mănecă. Și oare pentru-ce toate acestea?

Pentru-ca la timpul seu să-i poată învrednici cu o recomandăție strălucită despre ținuta lor patriotică, ca astfel să se împărțasăcă de cei câțiva arginți sunători, ce se va îndura guvernul să le dea.

E tristă această soarte a unora dintre preoții noștri, dar' adevărată!

O prietenie intimă a lor cu notarii nici când nu va putea duce la bine, mai ales din punctul de vedere național, deoarece-ce știut este, că acestia din urmă au ordin primit dela guvern, ca să supravegheze pe preoți întru toate mișcările lor pe terenul politic.

Dacă aceasta nu ar fi, n'am avea nimic contra acestei prietenii, căci doar buni și folositori ar putea fi pentru poporul nostru, chiar și notarii. Înțelegem pe cei români. Cum însă acestora legate le sunt mâinile și picioarele, tare ne e teamă, ca de această boală să nu se molipsească acum și acei preoți ai noștri, cari până aci erau adevărați părinți sufletești ai poporului, deoarece-ce înclinări spre acest drum s'au constatat deja de un timp încoace la unii dintr'inși.

Fie ei și de aci înainte adevăratul lor păstor, care sufletul și-l jertfește pentru binele turmei sale, și atunci chiar dacă s'ar lipsi de ajutorul statului, vor trăi cu inima liniștită, că și-au împlinit chemarea, în butul tuturor pedecilor ce li-s'au pus, și aceasta va fi cea mai scumpă comoară ce și-o poate agonisi cineva pe acest pământ, și le va rămânea numele lor nemuritor pentru toate veacurile.

Aceasta o dorim!

D... a.

ȘTIRI POLITICE

Procesul Dreyfus.

Pertractarea revisuirii procesului Dreyfus, s'a început la Rennes Luni în 7 August n.

Tribunalul e compus din un subcolonel, 3 majori și 2 căpitani; ca acusator public este majorul Coupois. Majorul Carriere e ex-mis ca comisar din partea guvernului. Aproape 500 de ziaristi sunt de față la acest proces.

Înainte de a fi Dreyfus întreat, au fost ascultați martorii, cari după aceea s'au depărtat. La cele mai multe întrebări ce i-se pune, Dreyfus răspunde cu nu știu și nu-i adevărat.

Conferența interparlamentară.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de către dl Steen, ministrul președinte al Nor-

ba și mai departe: un neam de oameni suntem, fii ai aceleiași mame, frați din aceiași părinți și o singură națiune suntem: o singură *»națiune etnică!»*

Căci doar' același graiu îl grăim, aceeași limbă frumoasă și dulce, ca fagulur mierei, aceleași povești ni-le spune bunica în serile lungi ale iernei, aceleași doine ne-adorm și ne ngână 'n pruncie, cântate la leagăn, aceleași credințe le-avem și datini și simțul același ne este ș'același Dumnezeu ne e părinte ceresc ș'aceiași Treime ne-ajută!!!

Așa să ne-ajute, precum cu toții ne-om trudi, ca vecinic una să fim: uniți în simț și în gândire!!!

Dal Doamnelor și Domnilor... o singură națiune etnică e neamul român, singură și nedespărțită și mare, cu falnic trecut și Domnul e sus, și Domnul ne-ajută: viitorul încă... al nostru va fi!!!

Să vrem numai!
Doamnelor și Domnilor!
De douăzeci de veacuri trăiește Românul pe pământul acesta. Prin douăzeci de veacuri de-a rindul păstratu'și-a Românul neatinsă individualitatea sa națională. De douăzeci de veacuri își are Românul literatura sa națională. Și e frumoasă literatura lui.

Cuintesența, lamura a tot ce Românul a gândit și simțit în decurs de 20 de veacuri: *e literatura lui națională.*

Avut'am doar' și noi ș'avem bărbați luminați și oameni cu prinderea minții, ș'avut'am și încă avem aleși, cari mai viu se simțesc durerile întregului neam, cari știu să învrtească condeiul. Avut'am și încă avem și roada minții și-a inimii lor e comoara noastră: literatura noastră națională!

E drept, că decând ne-a sădit aici, ca aici să trăim, aici să murim, măritul Traian, multe și lungi și pline de neagră restrigere,

trecut-au veacuri peste noi, când nu peana era 'n mâna Românului, ci spada, căci năpustitu-s'au asupra câmpurilor noastre oarde vrăjmașe de oameni, sălbatici și cruzi ca și fiara și munții și văile noastre răsuna de strigătele de bătae, nu de cântec din fluer și doine duioase și dragi!

Robiți am fost veacuri de-arindul de turci și tătari și de alte neamuri vrăjmașe, căci mulți erau ei, ear' noi puțini și răslefi!

Erau triste acele vremuri pentru bietul nostru popor, triste și grele! Dar' el a invins!!!

Sună-vă sutele de minunate balade și cântece vitejești, ce le cântă și-acum voinicii ciobani, sub freamătul frunzei din codru, ele vă spun, ce fapte viteje a trebuit pe atunci să împlinească Românul, ce fapte împlinit'a. Și doinele spună-vă, doinele pline de jale, surorile dulci a durerii, ele vă spun ce chinuri răbdată Românul prin negrele vremuri. Dar' el a invins!

Sună'ta acum sunt cincizeci de ani ora desrobirii popoarelor. S'a deșteptat și Românul atunci și scuturată jugul robiei. Pe cerul albastru al păcii dintre popoare răsări falnic soarele libertății. Sub caldele-i raze, ca prin farmec începură științele să fie cultivate, artele să înflorească și câmpiile noastre să răsune earăși de mândrele doine! Și ce avânt minunat n'a luat de-atunci, în cincizeci de ani literatura Românului!

Avem bărbații noștri de știință: genialul și mult știutorul Hașdău, Tocilescu, Xenopol, bătrânul Urechiă, scrutători ai istoriei noastre din filele rupte de cronici, cărora pietrile chiar, urechilor altora mute și zidurile căzute, acum în ruine le spun minunate lucruri, fapte mărețe, ear' ei în dulcele graiu românesc ni-le spun nouă, ca pildă să ne fie, nouă și fiilor noștri, să facem și noi, ca ei, când au făcut lucruri bune, ear' de greșeliile lor să ne lăpădăm!

Dar' câți dintre noi le-au cetit și cine din noi le cetește?! Pe câte mese din casele noastre vezi cărți românești?!

Nu răspund, căci mă îngrozește răspunsul!

Cu toate-că nu e tovarăș mai bun și fidel decât cartea! Cartea te învață cum să-ți iubesti moșia și neamul! Ești îndurerat?! Cartea-i cuvânt mângăios, ce-ți alină durerea. Ești necăjit?! Cartea-ți alungă necazul și vesel te face! Vrei sfat?! Ia cartea! Ea sfaturi îți dă, mai bune, ca ori cine în lume.

Cartea e singurul prietin, care nu e fățarnic, lingușitor nu e, minciuni nu-ți vorbește. Ori îți place, ori nu: ea îți spune oricând adevărul!

Dal doamnelor și domnilor: Tovarăș mai bun și fidel decât cartea nu este!

Pătrunsă de însemnătatea acestui adevăr și căntând folositorul cu frumosul, tinerimea română din Hațeg arangiază azi, când adunarea anuală și-o ține despărțământul Hațeg al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, o petrecere, din a cărei venit, să se înființeze o bibliotecă din cărți bune și frumoase românești, pentru folosul fieștecărui!

Grăbiți doamnelor și domnilor, ca cu marinoasele D-Voastre oferte, cu spriginul material al d-voastră, să putem înființa și augmența biblioteca, căci mare e importanța și mari sunt foloasele ei ș'apoi prin cumpărarea cărților românești mai facem și alt bine, bine nespuse de mare, ne achităm de-o sfintă datorință națională: ajutorăm materialește pe scriitorii noștri, impuls dăm literaturii noastre, căci merită doar' sprigin aceia, cari sânge din sângele lor jertfesc, cari viețea în-treagă lucră, muncesc și trudesc, ca cărți folositoare să scrie, să ne lumineze pe noi și neamului nostru mărire să-i facă!

(Va urma.)

vegii. Au fost de față vre-o 200 delegați ai tuturor grupurilor parlamentare, ai căror preșidenți încă și-au ținut vorbirile lor. În numele grupului român a vorbit dl V. A. Urechii și Porumbaru, care au atins și chestia română.

În ședința din urmă, ținută la 4 August n., a luat cuvântul și dl Dr. Carol Levakowsky, membru al »Reichsrath«-ului din Viena, care a făcut propunerea, ca să se redacteze un codice interparlamentar, care să nu reprezente numai statele, ci și popoarele. În înțelesul acelui codice s'ar modera pe de-o parte înclinarea cabinetelor de-a aștia aparițiile mișcărilor de naționalitate în singurările state, ear' de altă parte ar apăra pe naționalități, ca părți constitutive ale statului, în desfășurarea drepturilor lor naționale. Acest codice ar fi totodată și cel mai bun mijloc pentru ajungerea scopului, ce și-au pus spiritele mari ale noii epoci: desarmarea generală și pacea universală.

Această propunere a fost primită cu unanimitate.

Viitoarea conferință se va ține la Paris.

Condițiuni de primire în școala civilă de fete a »Asociațiunii« din Sibiu și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari dovedesc prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani;

b) cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

În lipsa unui astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministeriului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dno 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prima dată la școala noastră, au să producă *atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare*.

În *cursul complementar* (supletoriu), împreunat cu școala civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §. 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele 4 clase ale școlii civile. Se pot însuși primi și eleve, cari au absolvat cu succes buni numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolva toate cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1899/900 se pot face din 1—6 Septembrie 1899 *stîlul nou*.

Examenele de emendare se țin în 2 Septembrie 1899 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele, cari s'au însinuat la direcțiune în termenul prescris.

În 5 Septembrie 1899 st. n. la 8 ore a. m. se vor ține *examenele de primire*, ear' în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didacțul e 2 fl. v. a. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima-dată la această școală, o taxă de înmatriculare de 2 fl., solvită odată pentru totdeauna. Același didacțul e și pentru elevele din *cursul complementar*.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internatul, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a reuniunii femeilor române, au să fie însinuate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentru-ca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 250 fl. v. a. pe an, plătiți înainte în două sau cel mult în patru rate. Spesele pentru cărțile trebuincioase, pentru materialul de scris, de desemn și lucruri de mână, nu sunt cuprinse în taxa amintită. Aceasta se poartă separat de părinți, precum și cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălziminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voește să iee orele singur, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 9 fl.* pe lună; dacă 2 eleve împreună iau instrucțiune în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână cu 4 fl. 50 cr.*) de elevă; sau

*) Din care s'nmă 1 fl. se contează pe lună institutului, pentru susținerea forte-pianoulor în stare bună.

b) dacă o elevă voește să iee orele singur, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 6 fl.*) de lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână, cu 3 fl.*) pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză, câte 2 ore pe săptămână, se compută pe lună cu 1 fl. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare. Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase, în nemijlocită apropiere de parcul orașului și e provăzător cu apeduct, baie, lumină electrică, etc. încât ofere cele mai bune condiții *higienice*.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiecare zi anumite ore de conversațiune în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutorul directorului, al profesoarelor și guvernantelelor.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, mai au să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee,) 6 ștergare, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, cari toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină din fiecare, ciorapi și fuste de culoare închisă și batiste (marămi) câte 1 duzină, 1 parapleu (cort) și încălziminte trebuincioasă. Cât pentru toalete nouă, părinții și tutorii sunt sfătuiți a nu face de acestea pentru copilele lor, căci pentru uniformitatea îmbrăcăminte elevele interne, *acele toalete se fac aici cu prețuri moderate*, prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strâns de uniformă se țin: o haină, 2 surțe în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari necondiționat au să se facă aici și cari peste tot vor costa cam 16—22 fl. v. a.

Dela direcțiunea școlii se poate primi prin postă: »Statutul de organizare« și »Regulamentul intern« al școlii, »Regulamentul pentru cursul complementar«, »Planul de învățământ« și »Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, supletorii și de emendare«, à 10 cr. exemplarul. Dela direcțiune se poate primi pentru 1 fl. și »Monografia« școlii, în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele.

Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii.

Sibiu, Iunie 1899.

Elena Petrașcu,
directoarea internatului.

Dr. V. Bologa,
directorul școlii.

O lămurire.

Dle Redactor!

Vă rog să publicați următoarea lămurire a mea, la repetițiune atentat căruia i-ați dat loc în foaie asupra numelui meu.

E adevărat, că un faptuitor necunoscut a stricat pinca casinei române din Orăștie, în 1898. Servitorul, simțindu-se foarte neliniștit în sufletul său după descoperirea furtului, s'a dus la vice-președintele Dr. Munteanu și i-a înaintat o cerere în scris, ca *comitetul casinei să-i dea un atestat de nevinovăție (?)* să declare că nu-l bănuiește pe el, că el de atunci nu mai are pace în suflet! Ear' pentru a-i ușura primirea »atestatului de nevinovăție«, pentru a se scoate pe sine din bănuială, a recurs, știe-l D-zeu cu ce gând și de ce îndemnat, la mijlocul de-a arunca bănuiala asupra vre-unui domn din casină, și eu am avut marea nenorocire a fi ales de cătră servitor pentru a fi aruncat în uritul ponos, căci mai mult ca mine nu umbla nimenia la casină. A ceea îmi era ocupațiunea: să spiculesc în ziare, și în casină aflam mai multe ziare de zi, pe cari la »Revista« nu le aveam. Și servitorul a spus niște halucinațiuni, niște visțiuni de nimic ale sale, pentru cari zicea că i-am părut suspect și m'a bănuț. Ori-ce om serios îl făcea atent pe servitor, că se joacă cu foc și poate avea mari neplăceri pentru astfel de vorbe nerăzimate nici de cea mai mică probă! Dl Dr. Munteanu însă, s'a bucurat, în dușmănia sa față de mine, de vorba servitorului nenorocit, și s'a folosit de ea pentru a-mi face șicane ori, de va putea, a-mi sdrobi bunul nume ce-mi întemeiasem prin muncă de ani de zile. A încercat-o întâi prin lansarea svonului în Orăștie și făcând arătare la judecătorie contra unei persoane necunoscute, crezând că judecătorii, pe halucinația servitorului, o să-mi facă te miri ce bucluc. Oamenii cari au auzit, au clătinat din cap ca de o încercare de nimic, și eu n'am perdut nimic în ochii lor. După jumătate de an am fost *invitat* să competeț la postul de paroh și am fost ales cu împătărită majoritate, și de cătră bărbai, ai căror vot era o strălucită satisfacție pentru mine. Le și sunt recunoscător pentru asta.

Pentru a împedeca cumva întărirea mea de preot, ori a mă disgesta pe mine, dl Dr. Munteanu a păsit acum prin ziar cu fama cea urâtă, pe care în Orăștie n'o putea acredita, — și a avut cutezanța a vorbi de »doi martori«, martori cari ar fi depus »*fasiuni foarte grave*« contra mea! Deși bine știa că »martorii« d-sale nu există nici în cer, nici pe pământ. Dar! d'insul voia efect momentan, și l'a și avut, căci ori-cine care a cetit de »doi martori«, a luat asta ca lucru dovedit, după care va urma nu numai sentența judecătorească, dar' încă și temnița!

Văzând eu cu cine am de-a face, nu mi-a rămas decât să aștept, precum am fost zis, sfârșitul procedurii judecătorești, care va face lumină în cauză. Până atunci va crede care ce-a putea. Și acest sfârșit era deja ajuns de mult, dar' eu nu știam de el nimic!

Intr'adevăr procuratura reg. din Deva, căreia au fost transpuse toate cercetările după făptuitorul necunoscut, a propus încă în 26 Iunie n. tribunalului, ca să sisteze ori-ce cercetare mai departe, cu această motivare:

»pentru-că în firul cercetării ce s'a făcut, n'a venit înainte nici motiv de bănuială în dreaptași mai deaproape (közelebbi gyanu) »ok nem merlfit fel!), că banii casinei i-ar fi înstrăinat invinuitul.

Pe temeiul acestei propuneri a procuraturii, tribunalul regiu din Deva, a adus la 1 Iulie n. următoarea sentență:

»Tribunalul reg. din Deva, ca judecătorie »penală, în afacerea criminală pornită contra »unui făptuitor necunoscut pentru înstrăinare »de bani în paguba casinei române din Orăștie, primind propunerea procuraturii reg. »dela 26 Iunie, sistează procedura mai departe, pentru-că (motive):

»în decursul cercetării făcute, nu s'a putut descoperi cine să fie făptuitorul!

Eu mai am la asta puține de zis. Dl Dr. Aurel Munteanu a scris și subscris cu toată greutatea numelui său de avocat, că există »doi martori«, — și totuși procuratura regească spune, după ascultarea martorilor dl-lui Munteanu și după studierea »fasiunilor celor foarte grave«, că n'a găsit nici macar motiv de bănuială, decum vre-o dovadă, ori vre-un martor, și tribunalul a aruncat întreagă afacerea la dosar, ca pe o afacere forțată în chip netrebnic.

Eu așa gândesc, că procuratura și tribunalul au spus numai ce au aflat a fi cu dreptate, și că față de d'nsii pot și eu aplica vorba dlui Dr. Munteanu, că nu umblă cu minciuni ca mulți nădrăgari...

Dar' observați, mă rog, un lucru: Procuratura a făcut propunerea de sistare în 26 Iunie n.; tribunalul a tras dungă peste toată murdara siluire a afacerii, în 1 Iulie n.

Dl Dr. Munteanu, care a fost sufletul întregii goane, în nădejde că-mi va face vr'o stricăciune, să nu fi știut nimic despre aceste hotăriri? Eu n'aș putea crede că n'a știut.

Și totuși d-sa, cu data de 4 Iulie n., mai publică în »Revista« dela 8 Iulie n., un articol și mai neomenos și mai desonorant de cât cel dintâi, cercând a întări și acum urta bănuială ce a aruncat asupra mea prin foaie.

Față de-o astfel de faptă, rămâne mut graiul omului ce se prețuește. N'o mai poți califica.

Prin toate șfortările sale, dl Dr. Munteanu nu a putut împedeca nici alegerea mea de paroh la Orăștie, nici întărirea mea, nici chirotonirea, — dar' și-a ajuns un alt scop, acela de a mă disgesta cu totul pentru mergerea la Orăștie, unde ved că poți fi expus și la astfel de atacuri.

Toți binevoitorii mei ziceau însă, că pe lângă tot disgestul, nu mă mai pot retrage, căci lumea ar zice, că a fost adevărat ce Dr. Munteanu a scris și de aceea n'am putut merge! Și eu eram gata de plecarea.

Azi însă, când am dovedit cu sentența judecătorească colorarea întregii cutezate defaimări, și când din inimă disgestul încă nu mi-a ieșit, — azi dacă mă voiu hotări a nu-mi ocupa postul, cred că nu va mai zice nimenia că doară »adevărul« scriselor dlui Dr. Munteanu m'a hotărit la aceasta.

Sibiu, 30 Iulie n. 1899.

Ioan Moța,
cl. abs., ales preot.

Cu toate-că am declarat de încheiată această chestie, totuși publicăm lămurirea de față, deoarece-ce ea cuprinde și sentența procuraturii regești din Deva, prin care se sistează ori-ce procedură mai departe.

NOUTĂȚI

Parastas solemn se va ține Luni în 11 Septembrie n. a. c., în biserica de Curte din Viena, din incidentalul aniversării morții împărătesei și Reginei Elisabeta. La acest parastas vor lua parte, afară de M. S. Monarcul, și ceilalți membri cari aparțin familiei domnitoare și se află în Viena.

Festivitățile, ce se vor arangia cu ocaziunea adunării generale a »Asociațiunii« la Deva, vor fi unele dintre cele mai mărețe, deoarece-ce, după-cum suntem informați, comitetului arangierilor i-a succedat câștigarea pentru Concertul ce se va arangia din privilegiul adunării generale a »Asociațiunii« câteva puteri distinse din generațiunea tinărie artistică și astfel e în prospect, că va fi un concert de cele mai de valoare, asemenea se crede, că balul încă va reuși peste așteptare.

Alegerea de preot în Romoșel se va ține în 8/20 August a. c.

D-șoara Agata Bărsescu, renumita tragediană, își va da concursul seu trupei teatrale a dlui director Leo Bauer care va face un turneu în luna Septembrie, prin orașele Bistrita, Sighișoara, Medias, Orăștie etc.

Capela Chiuș la Orăștie. Luni în săptămâna aceasta, capela Chiuș din Abrud a dat un concert în pavilionul de vară dela hotel »Transilvania«, delectând publicul cu multe și diferite piese naționale, precum și doine, între cari și a ciobanului. Publicul l'a răsplătit cu dese aplause.

Aviș! Pentru comuna Cugir, se caută un măiestru covaci. Doritorii a se stabili acolo, să se adreseze dlui Avram Olteanu, care dispune și de uneltele trebuincioase pentru covăcit.

Hymen. Dl George Poponea, cul. tip. în Sibiu, și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara Elisabeta Aron, fiica dlui preot Nicolau Aron din Lăslăul-român.

Fă bine și-așteaptă rău. Intr'o comună din comitatul Bihorului, anume Pocsaj, locuitorul Szakáll Péter a fost odinioară foarte avut, posedând casă, vite și moșie, dar' în urma prieteniei celei mari, le-a prăpădit. A stat bun pentru ori-și-cine, până-ce întreaga avere a ajuns la dobă. La licitație i-a cumpărat-o locuitorul bogat din Békés, Morvay János. Acesta, când a văzut pe Szakáll Péter, că iasă din casa sa, ca să ia lumea în cap, i-s'a făcut milă de d'nsul și i-a dat o odaie ca să locuiască într'însa și niște pământ, ca să-și agoniască pâinea. Fapta aceasta nobilă a fost însă amar răsplătită, căci Szakáll Péter a început a-l învidia văzându-l domn peste moșia sa, și așa într'o noapte, când a dormit, a luat o șecure și i-a despicat capul, după aceea s'a dus și el în grădină și s'a spânzurat.

Nenorocire. Un băiat de vre-o 13 ani, al țeranului Schuster János din Șinca-mare, s'a suit într'un plop, pentru a lua de-acolo niște cuburi de pasere. S'a întemplat însă, că creanga pe care sta cu un picior s'a rupt și băiatul a ajuns într'o așa poziție, că vârful ascuțit al crengii i-s'a înfipt în inimă, cauzându-i imediat moartea.

Gyermek Mihály, notar cercual în Remetelunka, comit. Caraș-Severin, a fost împușcat, prin fereastră, de niște indivizi necunoscuți.

În urma căldurii celei mari ce domnește în Paris, au murit săptămâna trecută 10 oameni. Zidarii și bărdășii au fost siliti să întrerupă lucrul în urma nădufului de nesuferit.

5 gemeni. O femeie din Mayfield, în statul Kentucky, a născut nainte de asta cu câtăva vreme 5 copii deodată. Fiecare cântărea îndată după naștere 4—5 funți. În decurs de-o lună au murit însă toți 5.

Inecat pentru un câne. Un anumit Iosef Ollinger din Heinburg și-a scaldat cânele în Dunăre. Câneluși întind prin apă a ajuns într'un vârtej și n'a mai putut scăpa din el. Ollinger văzându-l s'a repezit după câne, dar' a fost și el tras de vârtej și s'a înecat. Mai târziu câneluși a fost aruncat de valuri la țermure fără să se fi înecat.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

„Lu...“ Tu draguț din depărtare, Te mai cuge-ți la mini oare? Tu dorești prin o rugare, să nu-ți fie eu trădătoare. Ah! tu drag-drăguț meu, gândul meu e tot al tău, până azi eu nu-ți-am spus, dar' nici Tu nu Te-ai supus... Vino dar' și Te convinge și dragostea o învinge... Lulu dragă eu regret, că nu pot să Te aștept, florile se vestejesc, ear' eu îmbătrănesc. Așadară nu uita, că rău mă voiu supăra.

„Mare.“

Tansa. Clipe dulci avut'am eară, când te-am văz-t din întâmplare, nu credeam c'o să-mi apară, idealul! tu, care ești așa de băd și dulce, ca zefirul ce adie în amurg de seară 'n Maiu, și parfum din flori când duce. Viața-ți este străbătută, poate de nemulțămire, c'a și-a mea ce-i fără farmec fără multă fericire, dar' în cartea sorții stă scris: fericirea voastră vine! nu v'plângeți, căci până-acum, totul a fost numai un vis.

Tai, tai și la revedere!

Bruno.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu

Convocare.

Membrii fondatori a înființându-lui institut de credit și economii societate pe acții »Hatiegana« în Hatieg, ung. »Hatiegana« takarék- és hitelintézet részvénytársaság Hátzeg, având în vedere, că fundarea institutului e executată prin subscrierile de acții în conformitate cu prospectul dat la Hatieg în 23 Martie st. n. 1899, așa ne luăm voe a defige adunarea generală constituantă pe 31 August st. n. 1899 la 10 ore înainte de ameazi, în localitatea asociațiunii de anticipațiune și credit »Hatiegana« în Hatieg, la care p. t. D-ta ca subscriber de acții, ești cu toată stima învitat a participa în persoană, sau prin plenipotențiar.

În cas dacă la 31 August a. c. nu s'ar presenta membri de ajuns, spre a putea aduce concluse valide, să defige a 2-a adunare generală constituantă pe 27 Septembrie st. n. 1899 la 10 ore înainte de ameazi, în localitatea sus numită.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Constituirea adunării generale prin alegerea unui președinte, a unui secretar și doi scrutinători.
2. Constatarea subscriitorilor de acții prezenți în persoană, sau prin plenipotențiar, și deschiderea adunării prin președinte.
3. Raportul fondatorilor și depunerea socotelilor, respective constatarea subscrierilor legale a capitalului social designat în prospect, și a asigurării prin plătire.
4. Pertractarea și votarea statutelor și decideri asupra stipulațiunilor din prospect.
5. Decidere privitor la constituirea sau neconstituirea societății și începerea activității.
6. Presentarea concludusului fondatorilor privitor le denumirea direcțiunii institutului.
7. Alegerea comisiei de supraveghere.
8. Decidere relativ la responsabilitatea fondatorilor și absolvarea acestora.
9. Designarea foilor (ziarelor) pentru publicarea afacerilor societății.
10. Eventuale propuneri.
11. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.

Hatieg, la 5 August st. n. 1899.

Fundatorii.

Szám 6925—1899. tlkvi.

(561) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság »Hatiegana« takarékpenztár Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtonak Grozány Petru és társa felső-nyiresfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak 53 ftt tőke ennek 1896. évi december hó 12 napjától járó 6% kamatai 42 ftt 94 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, 58 ftt tőke ennek 1896. évi december hó 12 napjától járó 6% kamatai 45 ftt 61 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, 80 ftt tőke ennek 1897. január 12-től járó 6% kamatai 43 ftt 80 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 14 ftt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Grozány Petru Grozány Iuon, Mihájeszk Aron végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó felső-nyiresfalvi községi 269 számú tjkvben A 1—22 redsz. alatt foglalt Grozány Petru, Grozány Iuon, nevében álló 1/3—1/3 ingatlanokat a 74 számú tjkvben A 1—36 redsz. alatt foglalt ingatlanokból Mihájeszk Aron a zalogjog bekebelezéskor illető 1/3 résznek 1/2 részét mely időközben Mihájeszk Iuon nevére ment át a 402 számú tjkvben A 1 1 redsz. alatt foglalt s Mihájeszk Aron nevében álló 1/3 rész ingatlan rendszermonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezést összesen 576 ftt 50 kr. tevő kikiáltási árban az 1899. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 10 órakor felső-nyiresfalva községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni. Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt a másik felerészét ugyan azon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhi-

vatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Hátzeg, 1899. április hó 26-án.

Savu,

kir. aljbíró.

Szám 374—1899. tlkvi.

(562) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság »Ulpiana« hitel és takarékpenztár mint részvény társaság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtonak Csorogár Iuon és Todorany Todor malomvízi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak 100 ftt tőke, ennek 1897. évi február hó 12 napjától járó 6% kamatai 31 ftt 45 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 10 ftt 65 kr. és a még felmerülő költségek iránti ugy a csatlakozottak ezenel kimondott Iubas Vaszile C. 3. alatti 135 ftt tőke s. jár. iránti követelésének kielégítése végett Csorogár Iuon és Todorany Todor végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó malomvízi községi 50 sztjkvben A 1—4. 5. 7—15. 20—21 és 23 redsz. a felvett ingatlanokra illetve az ezek helyett tagosítás folytán kiosztott ingatlanokat rendszermonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezést összesen 670 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Malomvíz községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét pedig ugyan azon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamatai szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tlkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. évi április hó 17-én.

Fehér,

kir. aljbíró.

Szám 1773—1899. tlkvi.

(563) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság Roth és társa a nyiresfalvi cég Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Presbán Dumitru a nyiresfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak az 55 ftt 61 kr. tőke ennek 1895. auguszt. 27-től járó 5% kamatai 15 ftt 60 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 11 ftt 80 kr. és a még felmerülő követelésének kielégítése végett Presbán Dumitru végrehajtást szenvedő és Presbán János és Presbán József mint tulajdonos társaiknak a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó Also-nyiresfalva község 184 számú tjkvben A 1—3. redsz. s az ugyanottani 198 számú tjkvben A 1—24. redsz. és az ugyanottani 199 számú tjkvben A 1—30 redsz. felvett ingatlanokat egészben rendszermonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezést összesen 697 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi november hó 7. napjának d. u. 3 órakor Alsonyiresfalva községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tlkvi hatóság

Hátzeg, 1899. május 10-én.

Tulván György,

kir. aljbíró.

Szám 3643—1899. tlkvi.

(564) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság Angyelan Iuon Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Angyelan Petru

Zsrna és neje Filip Márinka baniczai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak 381 ftt tőke, 49 ftt 90 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 4 ftt és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Angyelan Petru és neje Filip Márinka végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. bíróság területéhez tartozó Merisor községi 98 sztjkvben A 1—3 5. redsz. ingatlanat rendszermonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezést összesen 48 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi szeptember hó 30. napjának d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tlkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. június 10-án.

Tulván György,

kir. aljbíró.

Szám 23—1899. tlkvi.

(565) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság Simon Adolf várhelyi lakosnak Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Kocsoba Laszkucz és neje Adamosy Márinka várhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtonak 133 ftt 84 kr. tőke ennek 1896. október hó 18-tól járó 5% kamatai 37 ftt 55 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 10 ftt 10 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Kocsoba Laszkucz és neje Adamosy Márinka végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó várhelyi 126 sztjkvben A 1—5. számú ingatlanokból 7/28 és 2/28 összesen 9/28 részesedést tevő jutálkaival együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §. alapján a társ tulajdonosok Kocsoba Miháieszk és neje Prodaný Ánusca, Kocsoba Anucza férj Mihály Györgyné, Kocsoba Elisavetha fr. Ignac Jánosné, Kocsoba Anucze fr. Leap Simoné, Kocsoba Necsia, tr. Angyelay Dumitruné, Kocsoba Lidia, Popovits Niculaené jutalékát és tehát az egész ingatlanok a C. 3 alatt ózv. Kocsoba Miháiené, ungy a várhelyi 126 sztjkvben felvett ingatlanokra ezenel csatlakozottak kimondot Dr. Nagy Ignátnak a C. 8. alatt bekebelezet 26 ftt tőke s jár. iránt, Alulesk Eva javára 1/3 rész erejéig bekebelezet élethoszignani eltartási kikötményének ientartásával a várhely 2 szám tjkvben A 1—10. redsz. foglalt ingatlanokból Kocsoba Lorenczné nevében álló ingatlan 1/2 részt tevő jutalékát rendszermonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezést összesen 345 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi szeptember hó 25 napjának d. e. 10 órakor Várhely községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tlkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. május 30-án

Borbe,

kir. jbiró.

Sz. 69—1899.

1—1 (566)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a dévai kir. bíróság 1898 évi V. I. 1453 számú végzése következtében L. Hosszu Ferencz ügyvéd által képviselt Stern Gusztáv javára Werner Rezsőné és Ignácné ellen 450 ftt. s jár. erejéig 1898 évi december hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtást utján lefoglalt és 534 ftt

becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a dévai kir. bíróság V. I. 1453 1898 számú végzése folytán 450 ftt tőkékövetelés, ennek 1898 évi november hó 24 napjától járó 6% kamatai és eddigi összesen 82 ftt 10 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Déván alperes házában leendő eszközzésére 1899 évi augusztus hó 16 napjának délutáni 4 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Déván 1899 évi augusztus hó 3 napján.

Schuster Vilmos,

kir. bir. végrehajtó.

Sz. 815—1899. kir. bir. végrh.

(567) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. bíróságának 1898. évi Sp. II. 489 számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szásvárosi ügyvéd által képviselt Samoilleszku Szamoilla kasztói lakos foglaltatő javára Romosan Ilisie mint test gyámataja által képviselt Romosan Ileana kasztói lakos ellen 38 ftt 04 kr. tőke ennek 1898. évi május hó 15-ik napjától járó 5% kamatai eddigi összesen 33 ftt 60 kr. és árverési kitézési 1 ftt 30 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 310 ftt becsült ruhaneműek, szerszám, kocsi, lóvak és bivalokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. bíróságának V. II. 465/4 1898. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Kaszton ados lakásán leendő eszközzésére 1899. évi augusztus hó 25-ik napján délelőtti 8 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 180. §-a megállapított feltételek szerint létszen kifizetendő.

Szásvároson, 1899. évi augusztus hó 9-én.

Rácz Árpád,

kir. bir. végrehajtó.

(568)

1—1

Anunț.

Subscria aduc la cunoștința onor. public, că vënd din mână liberă o casă de zid împreunată cu o grădină mai bine de un juger, precum și 19 jugere de pământ, cari apartin mai mult la clasa primă, parte arătoare, parte fânate. Prețul stipulat e

3500 fl. v. a.

Doritorii a le cumpăra să se adreseze în persoană sau în scris la dl Ioan Balomiri, inv. în Balomir, p. u. Alkenyér, unde de present am locuința.

Balomir, 10 August n. 1899.

Cu toată stima

Ana Cetățeanu.

1—1

(569)

Publicațiune.

În comuna Cugir se va ținea Marti în 15 August n. a. c., dimineața la 10 ore, la casa comunală, licitație minuendă pentru edificarea morii comunale.

Prețul exclamării e de **4.128 fl.** Cauțiune se depun 10% dela suma exclamării.

Cugir, August 1899.

Primăria comunală.